

T. B. M. M.
ZABIT CERİDESİ

Sekizinci inikat

5 . IV . 1943 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	52	Muş mebusu H. Kılıçoğlu ve Hatay mebusu A. Ş. Devrim'in intihap mazbatalarının tasdiki	53
2. — Havale edilen evrak	52	5. — Müzakere edilen maddeler	53
3. — Andiçme	52:53	1. — Hatay mebusluğuna seçilen Ali Şelhum Devrim hakkında Mazbataların Tetkiki encümeni mazbatası (5/4)	53
1. — Muş mebusu K. Kotan ile İzmir mebusu M. E. Bozkurd'un andiçmesi	52:53		
4. — İntiap mazbataları	53		
1. — Hakkâri mebusu A. R. Göksidan,			

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Büyük Millet Meclisi 1942 yılı ağustos ve eylül ayları hesabı hakkındaki mazbata okundu; Pazartesi günü toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reis vekili
Aydın
Dr. M. Germen
Kâtip
Tunceli
Necmeddin Sahir Sılan

Kâtip
Kütahya
V. Uzgören

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — 1942 mali yılı Muvazenei umumîye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/26) (Bütçe encümenine);

2. — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1942 mali yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/27) (Bütçe encümenine);

3. — Devlet Havayolları umum müdürlüğü 1941 mali yılı katî hesabı hakkında kanun lâyihası (1/28) (Divanı muhasebat encümenine);

4. — Orman umum müdürlüğü 1941 mali yılı katî hesabı hakkında kanun lâyihası (1/29) (Divanı muhasebat encümenine);

5. — Tapu ve kadastro umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair olan 2997 numaralı kanunun beşinci maddesiyle 3656 sayılı kanuna bağlı 1 numaralı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/30) (Adliye ve Bütçe encümenlerine);

6. — Türkiye - Almanya arasında münakit ticari mübadelelerin tanzimine dair Anlaşmaya bağlı II numaralı listede gösterilen bahk kontenjanının arttırılması hususunda teati edilen notaların tasdikı hakkında kanun lâyihası (1/31)

(Hariciye ve İktisat encümenlerine);

7. — Vakıflar umum müdürlüğünün Ticari ve malî teşekküllere iştirak etmesine ve bunları müessis olarak kurabilmesine dair kanun lâyihası (1/32) (Maliye ve Bütçe encümenlerine);

Teklifler

8. — Eskişehir mebusu İzzet Arukan'ın Şose ve Köprüler kanununun bazı maddelerinin tadili hakkındaki 1882 sayılı kanuna ek kanun teklifi (2/4) (Nafia ve Dahiliye encümenlerine);

9. — Konya mebusu Dr. Osman Şevki Ulu-
dağ'ın, İstanbul Şehremaneti ve belediyesinde zabıtaî belediye hizmetini ifa eden memurların evvele ücretle geçen hizmet müddetlerinin tekaütlükleri hesabında sayılmasına dair kanun teklifi (2/5) (Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine);

Mazbatalar

10. — Devlet Havayolları umum müdürlüğü 1940 mali yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı muhasebat Riyaseti tezkeresiyle Devlet Havayolları umum müdürlüğü 1940 mali yılı hesabı katisi hakkında kanun lâyihası ve Divanı muhasebat encümeni mazbatası (3/32, 1/23) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — R. Canitez

KÂTIPLER : N. F. (Samsun), N. Baydar (Malatya).

REİS — Celse açılmıştır.

3. — ANDIÇME

1. — Muş mebusu K. Kotan ile İzmir mebusu M. E. Bozkurd'un andıçmesi.

REİS — Andicecek bir iki arkadaşımız var, kürsiye dâvet ediyorum.

(Muş mebusu K. Kotan ve İzmir mebusu M. E. Bozkürd andığıtler)

4. — İNTİHAP MAZBATALARI

1. — *Hakkâri mebusu A. R. Göksidan, Muş mebusu H. Kılıçoğlu ve Hatay mebusu A. Ş. Devrim'in intihap mazbatalarının tasdiki.*

REİS — Yeni gelen iki intihap mazbatası vardır, haklarında şikâyet yoktur. Reye arzedeceğim:

Hakkâri mebusluğuna seçilen A. R. Göksidan'ın mazbatasını reye arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Muş mebusu H. Kılıçoğlu'nun mazbatasını reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ruznameye geçiyoruz.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Hatay mebusluğuna seçilen A. Ş. Devrim hakkında Mazbataların Tetkiki encümeni mazbatası (5/4) [1].*

REİS — Mazbatayı okutuyorum:
(Mazbata okundu)

REİS — Mazbata hakkında mütalâa var mı? Mazbatayı reye arz ediyorum. Kabul edenler ...

Etmeyenler ... Mazbata kabul edilmiştir.

İntihabın muallel olduğuna dair vâkı olan şikâyetler reddedildiğine göre esas intihap mazbatasını reye arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Başka işimiz yoktur. Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere inikada nihayet veriyorum.

[1] 4 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

Kapanma saati : 15,10

Hatay mebusluğuna seçilen, Ali Şelhum Devrim hakkında Mazbataların tetkiki encümeni mazbatası (5/4)

Mazbataların tetkiki encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Mazbataların tetkiki En.

Esas No. 5/4

Karar No. 3

1. IV. 1943

Yüksek Reisliğe

Mazbataların tetkiki encümeni 30. III. 1943 salı günü toplandı:

Mualliyeti iddia edilen Hatay mebuslarından Ali Şelhum Devrim'e ait seçim mazbatasını Dahili Nizamnamenin 15 nci maddesi mucibince teşkil edilen 5 numaralı İhzarî encüme tevdi edilmişti. Tetkikatını bitiren İhzarî encümen tarafından Encümenimize verilen 23. III. 1943 tarihli mazbata okundu.

Mazbataya nazaran Ali Şelhum Devrim hakkındaki şikâyet ve ihbarlar üç noktaya inhisar etmektedir.

1. — Mumaileyhin Aleviliği temsil edemiyecği;

2. — Millî mücadelede aykırı hareketlerde bulunduğu;

3. — Mebus seçimi günü silâh altında ve İskenderun İş taburu dördüncü bölüğünde er olarak hizmet etmekte olduğu.

Bu şikâyet ve ihbarlar hakkında İhzarî encümenin mazbatasında serdedilen mütalâalar şunlardır:

A) Mumaileyhin Aleviliği temsil edemiyecği iddiası tetkik mevzuu teşkil edecek mahiyette görülmemiştir;

Teşkilâtı Esasiye kanununun 13 nci maddesinin 5 nci paragrafına uymakta olduğu meydandadır.

B) Mumaileyhin Millî mücadele sırasında aykırı hareketlerde bulunduğu iddiasına gelince: İhzarî encümenince bunun tevsikına imkân görülmemiş ancak bazı Hataylı mebuslardan ve o mın-takanın Parti müfettişinden sureti hususiyede elde edilen malûmata nazaran kendisinin 1938 se-

nesinden beri Parti teşkilâtında çalışmakta olduğu ve iyi hal ile tanınmış bulunduğu ve daha evvelki zamanlara ait olan iddialarının ise bir takım indî mülâhazalara yol açabileceği ve ek-seriyetle de bu iddiaların kanaatbahş bir şekilde tesbitinin mümkün olmayacağı mütalâasına varılmıştır.

C) Filhakika 1325 doğumlu olan mumaileyhin seçim sırasında ihtiyat er olarak askerlik yapmakta olduğu anlaşılmiş ise de bu vaziyetinin mebus intihabına mâni bir hali olmadığı kanaatine varılmıştır. Şöyle ki:

Teşkilâtı Esasiye kanununun 12 nci maddesiyle Mebus seçimi kanununun 10 ncu maddesi mebusluğa mâni olacak halleri tadat ettiği halde bu meyanda er olarak orduda vazife görmekte olanları zikretmemektedir.

Seçim kanununun 12 nci maddesinde yedeksulayların seçimine cevaz veren hükümden başkaca bir sarahati kanuniye olmadığından bundan erlerin seçilemeyeceği mânasını çıkarmak da mümkün değildir.

İhzarî encümenin yukarıya kaydedilen mazbatasında gösterilen her üç şikâyete ait tetkik ve mütalâalar Encümenimizce de müzakereye vaz edilerek Ali Şelhum Devrim'in Aleviliği temsil edemiyecği yolundaki iddiasının kanuni şeraiti haiz her vatandaşın mebus seçilmek hakkını haiz bulunması ve her hangi bir zümre veya seçildiği memleketin değil umum milletinin vekili olması ve Millî mücadeledeki aykırı hareketlerine dair vâkırların ise madde tâyin edilmeyerek ve hiç bir esasa müstenit bulunmaksızın mücerret bir iddia-

dan ibaret bulunması mülâhazasıyla retlerine mu-
maileyhin mebus seçilirken silâh altında bulun-
duğu yolundaki şikâyete gelince: İhzarî encüme-
nin bu hususta mütalâasında dahi belirtildiği
üzere;

Teşkilâtı Esasiye kanununun 12 nci madde-
siyle Mebus seçimi kanununun 10 neu maddesinde
mebusluğa mâni bulunan hallerin sarahaten zikir
ve tadat edilmiş bulunmasına ve bu hükümlere
nazaran er olarak silâh altında bulunmanın
mebus seçilmeğe mâni bir keyfiyet olduğu irac
edilmemesine ve silâh altında bulunan erlerin
mebus seçilomeyeceğine dair başkaca da kanunî
bir hüküm bulunmamasına binaen bu husus
hakkındaki iddia da vârit olmadığından keza
reddiyle İhzarî encümen mazbatasındaki mütalâa-
ların aynen ve mevcudun ittifakiyle kabulüne ve
Hatay mebusluğuna seçilen Ali Şelhum Devrim
hakkındaki mazbatanın reddini mucip kanunî bir
mâni olmadığına karar verildiğini bildirir maz-
batamız Umumi Heyetini tasvibine arz olunmak

üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Mazbataların tetkiki En. Rs.	Bu M. M.
Bahıkesir	İçel
K. Özalp	Şefik Tugay
Kâtip	
Maraş	Amasya
Dr. Kemali Bayizit	Esad Uras
Ankara	Ankara
Falîh Refik Atay	Arif Baytm
Ankara	Çorum
Halil Naci Mihrioğlu	Dr. Cemal Alper
Erzurum	Erzurum
Ş. Koçak	Gl. Pertev Demirhan
İçel	İstanbul
Refik Koraltan	Pakihe Öymen
İzmir	Kastamonu
R. Köken	Tahsin Coşkan
Kırklareli	Sinob
Nafi Atuf Kansu	Dr. Bahattin Kökdemir
Tekirdağ	Tokad
Ekrem Pekel	Halil Nazmi Keşmir